



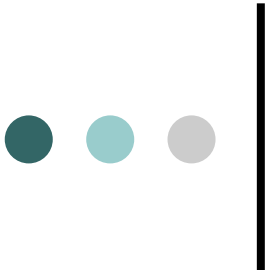
# Ruotsin sanomalehdistö

Alku ja tila 2010

Lehdistötuki 2020

Suomalaisen Sanomalehtimiesliiton  
Mediapiiri 2.11.2010/10.3.2020

**Eero Sauri**



# Lars Johan Hiertan Aftonbladet loi pohjan 1830 –

- Liberaalin yhteiskuntanäkemyksen edustaja: kuninkaan kunnioitettava perustuslakia, säätyvaltiopäivät korvattava uudella järjestelmällä, elinkeinovapaus
- Ensimmäisen kerran Ruotsin sanomalehdistön historiassa lehdistöllä tämänkaltaisia poliittisia ambitioita
- Hiertan Aftonbladet lakkautettiin 26 kertaa hänen aikanaan 1830 – 1851



# Rudolf Wall:

## Dagens Nyheter 1864 –

- Sensaatiomaisen halpa hinta, 5 äyriä, kun Tukholman muut lehdet maksoivat 8 – 10 äyriä
- Wallin moderni näkemys: halvalla hinnalla saa korkean levikin ja sen jälkeen ilmoitukset
- Tavoitteli laajaa lukijakuntaa kaikista yhteiskuntakerroksista
- Vikkelä, hyvää journalismia ja teknisesti hyvin varustettu



# Stockholms-Tidningen 1889: vielä halvempi hinta

- Vain 2 äyriä, josta puolet myyjälle
- Stockholms-Tidningen haki systemaattisesti lukijoita alemmista yhteiskuntakerroksista ja maaseudulta
- Jo v. 1900 levikki oli 100 000 – Dagens Nyheter oli ohitettu kauan sitten
- DN ykköseksi vasta 1941, ilmoitusmäärässä toisen maailmansodan jälkeen



# Svenska Dagbladet 1884 – Vaiheesta vaiheeseen

- Syntyi konservatiiviseksi orgaaniksi
- Koki muodonmuutoksen nuoren intelligentsian otettua konkurssikypsän lehden haltuunsa 1897
- Lehdestä piti Verner von Heidenstamin johdolla nyt tulla nuorten kirjailijoiden ja luotettujen kansallisten voimien keskustelufoorumi
- Heidenstamin silmissä siitä tuli populaarijournalistiikan edustaja, ”ett kåserande boulevardblad”
- Toimituspäällikkö Carl Gustaf Tengvall joka tapauksessa ruotsalaisen journalistiikan uudistaja



# Göteborgs-Posten 1858 – Hjörne: omistaja ja toimittaja

- Harry Hjörne osti miltei konkurssikypsän lehden 1926
- Kasvoi nopeasti Ruotsin toiseksi suurimmaksi aamulehdeksi
- Kilpailukeinot: jakelu ja hinta
- Toimituksellisesti Hjörne teki helppolukuisen, kansanomaisen lehden, joka provinssista taisteli keskitettyä hallintobyrokratiaa vastaan



# Expressen 1944 – Modernin iltapäivälehdistön synty

- Carl-Adam Nycopin ja Sigfrid Ågrenin Expressen uudisti ruotsalaisen journalismin
- Osasyyn Expressenin syntyyn: vastapaino Aftonbladetin edustamalle saksalaismielisyydelle
- Iltapäivälehti sai ostajikseen aivan uudet kansalaispiirit ja myös naiset
- Vuonna 1960 Expressen oli pohjoismaitten suurin sanomalehti



# Lehdistötuki

- Lehdistötukeen ("Drisftsstöd") on oikeutettu uutisia ja mielipiteitä välittävä sanomalehti
  - joka ilmestyy vähintään kerran viikossa
  - ja jonka levikki on vähintään 1500 kpl
- Tuen suuruus riippuu
  - levikin määrästä
  - ilmestymistiheydestä
- Alun perin tuki oli tarkoitettu kakkoslehtien ilmestymisen varmistamiseksi
- Lehdistötuki v. 2020 yhteensä 600 milj. SEK
- Myönnettiin 72 lehdelle v. 2020
- EU on hyväksynyt valtion lehdistötuen maksamisen toistaiseksi





# Suurimmat saajat 2020 milj. SEK

(Uusi saaja)

○ Svenska Dagbladet	40
○ Göteborgs-Posten	39
○ Sydsvenskan	32
○ Upsala Nya Tidning	26
○ Nerikes Allehanda	25
○ Norrländska Socialdemokraten	22
○ Västmanlands Läns Tidning	22
○ Gefle Dagblad	21
○ Skånska Dagbladet	20
○ Norrbottens-Kuriren	20
○ Arbetarbladet	19
○ Värmlands Folkblad	19



# Menestyviä – tai sitten pieniä

- Västerbottningen, joka on Norrlannin suurin lehti, omaa korkean peiton ilmestymispaikkakunnalla Umeåssa ja saa/tarvitsee tukea vain 2,3 milj. sek
- Flamman ilmestyy edelleen ja saa lehdistötukea 3 milj. sek
- Ruotsin Suomalainen 4 milj. sek



## Muita lehdistötuen muotoja: jakelutuki ("Distributionsstöd")

- Yhteensä 53 milj. SEK v. 2019
- Kuusi suurinta saajaa (milj. SEK)
  - Dagens Nyheter 4
  - Svenska Dagbladet 3
  - Göteborgs-Posten 2,5
  - Sydsvenska Dagbladet 2,2
  - Helsingborgs Dagblad 1,8
  - Upsala Nya Tidning 1,7



## ”Stöd för lokal journalistik”

- Yhteensä 30 milj. SEK v. 2019
- Esim. Blekingen lääni, jossa yksi saaja:
- Blekinge Läns Tidning (m) 900 TSEK paikallisjournalistiikan vahvistamiseksi Olofströmin kunnassa, jossa kilpailija Sydöstran (s) on BLT:tä vahvempi



# ”Innovations- och utvecklingsstöd”

- Yhteensä 45 milj. SEK v. 2019
- Suurin saaja Norrköpings Tidningar 10 milj.
- Östersunds-Posten 7,9 milj.
- Svenska Dagbladet 7,3 milj.